

Journal of the Hellenic Veterinary Medical Society

Vol 16, No 1 (1965)

ΕΡΕΥΝΑ ΕΠΙ ΤΩΝ ΕΛΜΙΝΘΙΑΣΕΩΝ ΤΩΝ ΚΥΝΩΝ ΤΗΣ ΗΠΕΙΡΟΥ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΩΤΕΡΟΝ ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΧΙΝΟΚΟΚΚΙΑΣΕΩΣ (1) (2)

ΑΝΔΡΕΑΣ ΔΟΝΟΣ

doi: [10.12681/jhvms.18732](https://doi.org/10.12681/jhvms.18732)

Copyright © 2018, ΑΝΔΡΕΑΣ ΔΟΝΟΣ

This work is licensed under a [Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/).

To cite this article:

ΔΟΝΟΣ Α. (1965). ΕΡΕΥΝΑ ΕΠΙ ΤΩΝ ΕΛΜΙΝΘΙΑΣΕΩΝ ΤΩΝ ΚΥΝΩΝ ΤΗΣ ΗΠΕΙΡΟΥ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΩΤΕΡΟΝ ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΧΙΝΟΚΟΚΚΙΑΣΕΩΣ (1) (2). *Journal of the Hellenic Veterinary Medical Society*, 16(1), 36-50.
<https://doi.org/10.12681/jhvms.18732>

- Rosenberger und Dirksen (1957) : Über die Labmagenverlagerung des Rindes.
Dt. tierarztl. Wschr. 64, 2-7.
- K. Σε ταρίδης (1964). Διεύρυνσις καὶ μετατόπισις τοῦ ἡνώστρου. Ἑλληνικὴ Κτηνιατρικὴ.
Ἔτος Ζ! Τεύχος 2ον, 106-117.
- Westcott. (1955) : Displaced abomasum. Vet. Med. 50, 265.
- Williams and Lloyd (1947) : Displacement of the bovine abomasum.
Vet. Rec. 69, 13 : 405-406.
- Wood (1957) : Displacement of the bovine abomasum.
Vet. Rec. 69, 91-92.
- Wood and Allison (1957) : Displacement of the bovine abomasum.
Vet. Rec. 69, 385.

ΕΡΕΥΝΑ ΕΠΙ ΤΩΝ ΕΛΜΙΝΘΙΑΣΕΩΝ ΤΩΝ ΚΥΝΩΝ ΤΗΣ ΗΠΕΙΡΟΥ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΩΤΕΡΟΝ ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΧΙΝΟΚΟΚΚΙΑΣΕΩΣ (1) (2)

Ἦ π ὀ
ΑΝΔΡΕΟΥ ΔΟΝΟΥ

Εἰς 148 θεωροῦνται ὅτι ἀνέρχονται τὰ εἶδη τῶν παρασίτων, ἅτινα εἶ-
ναι δυνατὸν νὰ μεταδοθοῦν ὑπὸ τῶν ζώων εἰς τὸν ἄνθρωπον. Διὰ τὸ μεγαλύτε-
ρον ποσοστὸν ὑπεύθυνος τυγχάνει ὁ κύων.

Οὗτος λογίζεται ξενιστῆς 52 αιτιολογικῶν παραγόντων, δυναμένων νὰ
μεταδοθοῦν εἰς τὸν ἄνθρωπον ἢ τὰ παραγωγικὰ ζῶα καὶ νὰ προκαλέσουν ἀντι-
στοίχους ἀσθενείας μὲ συμπτωματολογίαν βαρεῖαν, ἐλαφρὰν ἢ καὶ ἀνεπαίσθητον.

Φυσικὰ, μεταξύ τῶν αιτιολογικῶν τούτων παραγόντων, περιλαμβάνονται
καὶ παράσιτα διὰ τὰ ὁποῖα ὁ κύων δὲν θεωρεῖται ὁ ἀποκλειστικὸς φορεὺς,
ἀλλὰ συντελεεὶ ἐμμέσως εἰς τὴν μεταφορὰν καὶ διασπορὰν τῆς ἀσθενείας.
Οὕτω, ἀριθμητικῶς, τὸ ποσοστὸν τῶν ἀσθενειῶν διὰ τὸ ὁποῖον ὁ κύων θεω-
ρεῖται, εἰδικὸς ξενιστῆς μειοῦται κατὰ πολὺ. Ἀλλὰ, ἐὰν ληφθῆ ὑπ' ἔψιν ἡ
στενὴ σχέσηις τῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου καὶ τῶν παραγωγικῶν ζώων μὲ ἐκεί-
νην τῶν κυνῶν καὶ ἡ διαρκὴς αὔξησις αὐτῶν (5.600.000 εἰς Η.Π.Α. κατὰ
τὴν τελευταίαν ἐξαστίαν), γίνεται ἀμέσως ἀντιληπτὴ ἡ σημασία τοῦ κυνὸς
κατὰ τὴν φάσιν τῆς διασπορᾶς καὶ ἐν συνεχείᾳ τῆς μόλυνσεως ὑπὸ τῶν παρα-
σίτων, ἀνθρώπων καὶ παραγωγικῶν ζώων.

Εἰς τὸν τομέα τῶν παρασιτώσεων τούτων, μεγίστης σημασίας τυγχάνει
τὸ γενικὸν πρόβλημα τῶν ἐλμινθιάσεων ἀπὸ πλευρᾶς βιολογίας, παρασιτο-

- 1) Ἡ ἀνθελμινθικὴ θεραπεία τῶν κυνῶν καὶ ἡ περισυλλογὴ τῶν ὕλικῶν ἐγένετο
ὑπὸ κτηνιάτρων τοῦ προγράμματος Ἀναπτύξεως Ἡπείρου, ὑπαγομένων εἰς
τὴν Νομοκτηνιατρικὴν Ἑπιτροπείαν Ἰωαννίνων, τῆς συνεργασίας τῶν κτηνιάτρων
Δημοσίων ὑπαλλήλων, τῶν ἐπαρχιακῶν κτηνιάτρων τοῦ Νομοῦ καὶ τῶν Νομο-
κτηνιατρικῶν Ἑπιτροπειῶν καὶ Ἀγροτικῶν Κτηνιατρείων τῶν Νομῶν Πρεβέζης
καὶ Θεσπρωτίας.

Αἱ προεργασίαι καὶ αἱ ἐργαστηρικαὶ διαγνώσεις ἐγένοντο εἰς τὸ Κτηνιατρικὸν
Μικροβιολογικὸν Ἐργαστήριον Διαγνώσεως καὶ Ἐρεῦνης Ἰωαννίνων. Μεγί-
στη ὑπῆρξεν ἡ συμβολὴ τοῦ πρῶτου τῶν ἀντιλυσισκῶν συνεργειῶν τῆς
Ἑταιρείας Προστασίας τῶν Ζώων τῆς συνεργασίας μετὰ τῶν ὁποίων ὀφείλομεν
εἰς τὸν συνάδελφον κ. Ἀγγελόπουλον καὶ τοὺς ὁποίους θερμῶς εὐχαριστοῦμεν.

- 2) Ἀνακοινωθεῖσα ὑπὸ τοῦ Καθηγητοῦ κ. Α. Παπαδάκη, Διευθυντοῦ τοῦ Παρα-
σιτολογικοῦ Τμήματος τῆς Ἑγειονομικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν,
εἰς τὸ 19ον Πανελλήνιον Συνέδριον τῆς Ἱατροχειρουργικῆς Ἑταιρείας πραγμα-
τοποιηθὲν εἰς Καλαμάταν τὸν Ἀπρίλιον 1963,

λογίας, κτηνιατρικῆς, ἰατρικῆς καὶ κτηνιατρικῆς ζωοτεχνίας καὶ τὸ ὅποιον ἔχει ἀπασχολήσει καὶ ἀπασχολεῖ καθημερινῶς ἐρευνητὰς ἀπάντων τῶν ὡς ἄνω στενωδῶς συνδεδεμένων ἐπιστημονικῶν κλάδων. Εἰδικώτερον, τὸ πρόβλημα τοῦτο λαμβάνει χαρακτῆρα οἰκονομικοκοινωνικόν, ἐφ' ὅσον ἀναφέρεται εἰς τὰς περιπτώσεις ὕδατιδώσεως, ζωνόσου ὑπὸ τῆς ὁποίας ὁ ἄνθρωπος γίνεταί « θύμα τοῦ ἑαυτοῦ του » καὶ ἡ κτηνοτροφία ὑφίσταται τεραστίας οἰκονομικὰς ζημίας.

Οὕτω ἐν Ἑλλάδι, ἐξ αἰτίας τῆς ὕδατιδώσεως, ἄνω τῶν 700 ἀτόμων νοσηλεύονται καθ' ἔτος εἰς τὰ Κρατικὰ Νοσοκομεῖα, ἵνα ὑποστοῦν ἐγγεῖρισιν μὲ κίνδυνον τῆς ζωῆς των, ἐνῶ αἱ ζημίαι τὰς ὁποίας ὑφίσταται ἡ κτηνοτροφία μας ὑπολογίζονται εἰς 46 ἑκατομμύρια δραχμὰς ἐτησίως.

Βασικὴν αἰτίαν τῆς ἡμετέρας ἐρεύνης ἐπὶ τῶν ἑλμινθιάσεων, ἐν συνδυασμῷ μὲ τὴν καταπολέμησιν αὐτῶν, ἀπετέλεσεν καὶ ἡ ἀναζήτησις τῶν κυνῶν ξενιστῶν τῆς ταινίας ἐχίνοκόκκου, ἐν συνεχείᾳ δὲ ἡ ἔρευνα ἐπὶ τῆς ὕδατιδώσεως τῶν ἐσφαγμένων ζῶων ἀπὸ πλευρᾶς καθαρῶς κτηνιατρικῆς.

Ἡ ἐργασία ἐπὶ τῶν ἑλμινθιάσεων διεξήχθη εἰς ὀλόκληρον σχεδὸν τὴν Ἡπειρον καὶ περιλαμβάνει μέγα μέρος τῶν τριῶν ἐκ τῶν τεσσάρων Νομῶν τῆς Ἡπέρου.

Οὕτω, ἐπὶ τῶν 319 Δήμων καὶ Κοινοτήτων τοῦ Νομοῦ Ἰωαννίνων ἡ ἔρευνα διεξήχθη εἰς 113 Κοινότητες καὶ Δήμους, ἐπὶ τῶν 75 τοῦ Νομοῦ Πρεβέζης εἰς 16 καὶ ἐπὶ τῶν 97 τοῦ Νομοῦ Θεσπρωτίας εἰς 26.

Ἐπὶ τοῦ συνημμένου χάρτου δίδεται καθαρὰ ἡ εἰκόνα ὡς πρὸς τὴν ἔκτασιν τῆς ἐργασίας ἐπὶ ἐκάστου τῶν Νομῶν καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου τῆς Ἡπέρου, ὅπου ἀναγράφονται μόνον αἱ κοινότητες εἰς ἃς διεξήχθη ἡ ἔρευνα.

Συνολικῶς, ἐγένετο ἀνθελμινθικὴ θεραπεία εἰς 3.772 κύνας ἐπὶ τῶν 30.000 περίπου κυνῶν ὀλοκλήρου τῆς Ἡπέρου ἔτι ἐπὶ ποσοστοῦ 12,57.ο) κατὰ μέσον ὄρον.

Ἀναλυτικῶς, δι' ἕκαστον Νομὸν, Δήμον ἢ Κοινότητα τὸ σύνολον τῶν ὑπαρχόντων κυνῶν καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν κυνῶν, εἰς οὓς ἐγένετο θεραπεία, ἐμφαίνεται ὑπὸ τοῦ πίνακος Νο. 1, ἀνερχόμενον εἰς 18.37.ο) διὰ τὸν Νομὸν Ἰωαννίνων, εἰς 8,7.ο) διὰ τὸν Νομὸν Πρεβέζης καὶ εἰς 10,70.ο) διὰ τὸν Νομὸν Θεσπρωτίας(1).

Ἡ ἀνθελμινθικὴ θεραπεία ἐγένετο διὰ τῆς χορηγήσεως ὑδροβρωμικῆς ἀρεκολίνης εἰς δόσιν 2 MG. διὰ κάθε κιλὸν ζῶντος βάρους εἰς διάλυσιν 2.ο), φάρμακον χρησιμοποιοῦμενον συγχρόνως διὰ τὴν διάγνωσιν, τὴν θεραπείαν καὶ τὴν προφύλαξιν.

Κατὰ τὸν Ferro (1956) ἐκ τῆς κτηθείσης πείρας κατὰ τὴν ἀνθελμινθικὴν θεραπείαν εἰς 450.000 κύνας εἰς Ἀργεντινὴν, ἡ ὑδροβρωμικὴ ἀρεκολίνη, ἐξ αἰτίας τοῦ ταχέως ἀποτελεσματοῦς της, τῆς εὐκολίας χορηγήσεως καὶ τῆς ἐλαχίστης τοξικότητος, εἶναι τὸ καλλίτερον προῖόν κατὰ τῶν ἑλμινθιάσεων καὶ δὴ κατὰ τῆς ταινίας τοῦ ἐχίνοκόκκου.

1) Ἐφ' ἐνὸς μικροῦ ἀριθμοῦ Κοινοτήτων ἠναγκάσθημεν νὰ θέσωμεν καθ' ὑπολογισμὸν τὸν ἀριθμὸν τῶν ὑπαρχόντων κυνῶν (ἐν σχέσει μὲ τὸν πληθυσμὸν, τὴν ἀπασχόλησιν τῶν κατοίκων καὶ τὴν γεωγραφικὴν θέσιν τῆς Κοινότητος), καθ' ὅτι δὲν ἐστάθη δυνατόν νὰ ἀποκτήσωμεν ἀκριβῆ ἐπὶ τοῦ θέματος στοιχεῖα.

Τοῦτο ὑποστηρίζεται καὶ ὑπὸ τοῦ Whitten (1956), ἐνῶ ἀποδεικνύεται πειραματικῶς ὑπὸ τοῦ Bioeca (1958).

Μεγίστης σημασίας τυγχάνουν αἱ ὑπὸ τοῦ Nevenic (1956) πραγματοποιηθεῖσαι ἔρευναι ἐπὶ 75 κυνῶν, ὅσον ἀφορᾷ τὴν χορηγούμενην δόσιν καὶ τὴν ἀνεκτικότητα ὑπὸ τῶν κυνῶν, ἐν σχέσει πρὸς τὴν φυλὴν, τὸ φύλον, τὴν ἡλικίαν καὶ τὸν χρόνον δράσεως, ἅτινα ἐλήφθησαν σοβαρῶς ὑπ' ὄψιν κατὰ τὴν διεξαγωγὴν τῆς ἡμετέρας ἐρεύνης.

Οὕτω, κατὰ τὸν Nevenic, τὸ καλλίτερον ἀποτέλεσμα ἐπιτυγχάνεται διὰ δόσεως 2 ἕως 4 MG. διὰ κιλὸν ζώντος βάρους. Ἡ διακυμάνσις αὐτῆ ὑφαιλεται εἰς τὸ ὅτι δι' ὠρισμένας φυλάς, ὡς τὰς κυνηγετικὰς φυλάς, ἡ ὑδροβρωμικὴ ἀρεκολίνη παρουσιάζει μειωμένην δραστικότητα καὶ ὡς ἐκ τούτου δέον νὰ χορηγῆται μεγαλύτερα δόσις.

Ἡ πειραματικὴ ἐπαναχορήγησις διὰ 2, 3, 4 καὶ περισσοτέρας φοράς ἡμερησίως εἰς ὑγιᾶ ἄτομα ἢ καὶ ἡ χορήγησις περισσοτέρων τῆς μιᾶς δόσεως ἐφ' ἅπαξ (10 ἕως 17 MG διὰ κάθε κιλὸν ζώντος βάρους), οὐδεμίαν ἐπιδρασιν ἔχουν εἰς τὴν γενικὴν κατάστασιν τοῦ ζώου. Δημιουργοῦν μόνον μίαν παροδικὴν ὑπεραιμίαν ἐπὶ τοῦ βλενογόνου τοῦ ἐντέρου.

Ἀντιθέτως, ἔγκυα ζῶα, κυνάρια καὶ καχεκτικὰ ἄτομα μετὰ πάροδον 2 ἕως 3 λεπτῶν ἀπὸ τῆς χορηγήσεως παρουσιάζουν Choc διαρκείας 10 ἕως 20 λεπτῶν καὶ εἶναι δυνατὸν νὰ ἀποθάνουν.

Πάντα τὰ ἄτομα, κατὰ τὸν Nevenic, ἅτινα παρέμειναν νηστικὰ ἐπὶ 12ωρον, παρουσιάζουν διαρροϊκὰς κενώσεις εἰς ποσοστὸν 70.0)ο, ἐνῶ ὑπὸ ὀμαλᾶς συνθήκας διατροφῆς, τὸ 50.0)ο παρουσιάζουν ἐμετόν. Παρὰ ταῦτα, εἰς τὰ 80.0)ο τῶν περιπτώσεων ἡ ἀνθελμινθικὴ δρᾶσις ἐπῆλθεν.

Κατὰ τὰς ἡμετέρας παρατηρήσεις, ἡ ὑδροβρωμικὴ ἀρεκολίνη εἰς τὴν δόσιν τῶν δύο MG. διὰ κάθε κιλὸν ζώντος βάρους γίνεται καλῶς ἀνεκτὴ ὑπὸ τοῦ μεγαλύτερου ποσοστοῦ τῶν κυνῶν (85.0)ο κατὰ μέσον ὄρον), ἐνῶ ἐν μικρῶν ποσοστῶν, ὀλίγον μετὰ τὴν χορήγησιν, παρουσιάζει σιελόρροϊαν, μυϊκὸν τρόμον, ἔμετον, διάρροϊαν καὶ συχνὰ σόκ. Ἡ κατάστασις αὕτῃ παρέρχεται μετὰ πάροδον 20 περίπου λεπτῶν καὶ εἰς οὐδεμίαν τῶν περιπτώσεων ἔχομεν θάνατον, δικαιολογούμενοι κατὰ τὸν Nevenic εἰς ποσοστὸν 0,07.0)ο.

Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἀνθελμινθικῆς θεραπείας τὸ μεγαλύτερον ποσοστὸν τῶν κυνῶν εἶχε τὸν στόμαχον καὶ τὸ ἐντερον πλήρες τροφῶν καὶ ἐξ αἰτίας αὐτοῦ ἡ δρᾶσις τῆς ὑδροβρωμικῆς ἀρεκολίνης, ὡς καθαρτικόν, ἐπῆλθε μόνον ἐπὶ τοῦ 38,04.0)ο κατὰ μέσον ὄρον. Εἰς τὸ γενικὸν τοῦτο ποσοστὸν ὑπάρχουν διακυμάνσεις ἀπὸ τὸ μίνιμουμ τῶν 25,42.0)ο εἰς τὸ μάξιμουμ τῶν 56.0)ο.

Εἰς κύνας μὴ παρουσιάσαντας κένωσιν, εἰς τοὺς ὁποίους ἐχορηγῆθη καὶ δευτέρα δόσις μετὰ πάροδον 30 ἕως 60 λεπτῶν, ἡ κένωσις ἐπετεύχθη. Ἐπὶ τῶν ἀτόμων τούτων, ὡς καὶ εἰς ἐκεῖνα εἰς ἃ ἐχορηγῆθη μεγαλύτερα τῶν 2 MG. κατὰ κιλὸν ζώντος βάρους δόσις, δὲν παρετηρήθη δυσφορία. Φυσικὰ, ἐλήφθη πρόνοια ὅπως ἀποφύγωμεν τὴν ἐπαναχορήγησιν ἢ καὶ τὴν αὐξήσιν τῆς δόσεως εἰς ἄτομα ἔγκυα, μικρᾶς ἡλικίας ἢ καχεκτικὰ.

Αἱ κενώσεις ἐγένοντο συνήθως εἰς τρεῖς χρόνους καὶ μετὰ πάροδον 10

ΕΡΕΥΝΑ ΕΠΙ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΣΤΑΣΕΩΝ

ΤΩΝ ΚΥΝΩΝ ΤΗΣ ΥΠΕΙΡΟΥ

Κοινότητες εἰς ἃς διετέθη ἡ ἔρευνα.

--- Κοινότητες μεμονωμένα ὑπὸ ταύτης ἐχνοκόκκου

ἕως 60 λεπτῶν ἀπὸ τῆς χορηγήσεως. Κατ' ἀρχὴν ἡ σύστασις τῶν κοπράνων ἦτο σκληρά, καθισταμένη ἐν συνεχείᾳ μαλακή, ἐνῶ εἰς τὸ τέλος τὰ κόπρανα ἦσαν ὕδαρῆ.

Ἐπὶ ἐκάστης κενώσεως ἐγένετο ἔλεγχος καὶ ἀναζήτησις τῶν τυχόν ὑπαρχόντων νηματωδῶν ἢ κεστωδῶν σκωλήκων καὶ ἐλαμβάνετο ἀντιπροσωπευτικὸν δείγμα διὰ τὴν ἐν τῷ ἐργαστηρίῳ πιστοποίησιν κεστωδῶν καὶ νηματωδῶν, τὴν ἀναζήτησιν προγλωττίδων καὶ ὠν.

Ἐν συνόλῳ ἐλήφθησαν 1.410 ἀντιπροσωπευτικὰ δείγματα κατανεμημένα εἰς τὸν Νομὸν Ἰωαννίνων 988, τὸν Νομὸν Πρεβέζης 280 καὶ τὸν Νομὸν Θεσπρωτίας 142.

Ἐπὶ τοῦ πίνακος Νο. 1 ἐμφαίνεται ὁ ἀριθμὸς τῶν ληφθέντων δειγμάτων καὶ κατὰ Δῆμον ἢ Κοινότητα.

Οἱ ἐκάστοτε ἀνευρισκόμενοι ἔλμινθες ἢ τεμάχια αὐτῶν ἐξετάζοντο ὡς πρὸς τὸ μέγεθος, τὸ χρῶμα, τὸ σχῆμα καὶ τὴν διάταξιν τῶν προγλωττίδων. ἀνεζητοῦντο αἱ τυχόν ὑπάρχουσαι σκωληροκεφαλαί, ἐν συνεχείᾳ τεμάχια τῶν κεστωδῶν, τοποθετούμενα μεταξὺ δύο ἀντικειμενοφόρων, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἤσκειτο ἑλαφρὰ πίεσις, ἐξητάζοντο εἰς μικρὰν μεγέθυνσιν ὡς πρὸς τὸ σχῆμα, τὴν διάταξιν τῶν γεννητικῶν ὀργάνων, τὸν ἀριθμὸν καὶ τὴν θέσιν τῶν γεννητικῶν ἐκφορητικῶν πόρων καὶ ἐφ' ὅσον ἐπρόκειτο δι' ὠρίμους προγλωττίδας, κατόπιν συνθλίψεως, ἐπετυγχάνετο ἡ ἔξοδος τῶν ὠν καὶ ἐγένετο ἐξέτασις αὐτῶν.

Ἀναφερόμενοι εἰς τὰς περιπτώσεις τῶν κεστωδῶν, τὰ ὡς ἐξετάζοντο ὅσον ἀφορᾷ τὸ σχῆμα, τὸ ἐξάκανθον ἔμβρυον, τὴν ὑπαρξιν τοῦ ἐξωτερικοῦ κελύφους, τὸν ἐμβρυοφόρον, τὴν ὑπαρξιν ἢ μὴ βετελινικοῦ ὕγρου καὶ κοκκίων, τὴν ὑπαρξιν ἢ μὴ ἐπιστομίου καὶ μητρικῶν θηλάκων. Ἀκόμη, διὰ τὴν ἀναζήτησιν τῶν ὠν γενικῶς, ἐχρησιμοποιήσαμεν τὸν ἐμπλουτισμὸν διὰ φυγοκεντρώσεως καὶ τὴν μέθοδον τοῦ Willis.

Τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἐρεύνης δι' ὀλόκληρον τὴν Ἠπειρον, κατὰ Νομούς, Ἐπαρχίας, Δήμους καὶ Κοινότητας, ἐμφαίνονται ἐπὶ τοῦ πίνακος Νο. 1, ἐνῶ ἐπὶ τοῦ συνημμένου χάρτου, ὑπογραμμίζονται μόνον αἱ Κοινότητες, εἰς ἃς ἀνευρέθησαν κύνες ξενισταὶ τῆς ταινίας ἐχινόκοκκου. Τὰ ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν ποσοστὰ εἶναι τὰ ἀκόλουθα :

Π Ι Ν Α Κ Ε Ι

Περιοχὴ	Echino-coccus Granulosus	Ἀσκαρίδες	Ὁξύουροι	Taenia Marginate	Ankylostoma	Trichuris	Diphylidium Caninum	Ἀρνιτιά
Ἠπειρος	7,51	19,21	12,34	4,89	6,02	0,56	14,75	38,51
Νομὸς Ἰωαννίνων	7,08	20,74	13,55	3,03	5,87	0,50	12,28	38,05
Δῆμος Ἰωαννίνων	4,54	25	9,09		9,09		6,81	45,45
Ἐπαρχ. Δωδώνης	5,97	20,98	17,40	1,53	6,65		13,83	55,49
» Κονίσης	6,61	33,62	11,02	0,73	0,73	1,47	20,58	35,29
» Πωγωνίου	9,93	13,53	6,39	7,89	6,76	1,12	15,78	45,11
N. Πρεβέζης	9,28	15,71	8,21	12,14	7,5	1,07	13,92	36,78
N. Θεσπρωτίας	7,04	15,49	11,97	3,52	4,22		12,67	45,07

ΕΝΑΙΩΡΗΜΑ ΧΡΥΣΟΜΥΚΙΝΗΣ ΕΝΕΣΙΜΟΝ

2,5 %

Ένα πραγματικά νέον μέσον καταπολεμήσεως τῶν ἀναπνευστικῶν νόσων τῶν πτηνῶν καὶ ἰδιαιτέρως τῆς ΧΡΟΝΙΑΣ ΑΝΑΠΝΕΥΣΤΙΚΗΣ ΝΟΣΟΥ, ἡ ὁποία προκαλεῖ τεραστίας ζημίας εἰς τὴν πτηνοτροφίαν εἶναι τὸ ΕΝΑΙΩΡΗΜΑ ΧΡΥΣΟΜΥΚΙΝΗΣ ΕΝΕΣΙΜΟΝ 2,5 % τὸ ὁποῖον περιέχει 25 χιλιοστόγραμμα ΧΡΥΣΟΜΥΚΙΝΗΣ καὶ 0,15 % συμπετυκνωμένης Τοκοφερόλης (Βιτομίνης Ε) εἰς ἕκαστον κυβικὸν ἑκατοστόν.

Ἡ ἐλαιώδης διάλυσις ἡ ὁποία ἀποτελεῖ τὸ ἐναιώρημα εἶναι ἀπεστεριωμένη καὶ χάρις εἰς μίαν εἰδικὴν οὐσίαν μὲ τὴν ὁποίαν εἶναι ἀνομεμιγμένη, ἀπορροφᾶται βραδέως καὶ τοιουτοτρόπως ἔχει μεγαλύτεραν ἀποτελεσματικότητά.

Δοσολογία : 1—2 κυβικὰ ἑκατοστὰ ἐνδομυϊκῶς ἀναλόγως τῆς ἡλικίας τῶν πτηνῶν.

Παρατήρησις : Εἰς περιπτώσεις σοβαροῦ κατάρρου τῶν ὀρνίθων, τὸ ἐναιώρημα δύναται νὰ ἐνσταλαχθῆ μέσα εἰς τοὺς ρώθωνας.

Παρασκευάζεται ὑπὸ τῆς :
CYANAMID GMBH—Μόναχον

Ἀποκλειστικοὶ ἀντιπρόσωποι : **ΛΑΠΑΦΑΡΜ Α. Ε.**
Σωκράτους 50 — Τηλ. 535-603 — Ἀθῆναι
Μητροπόλεως 37 — Τηλ. 70.064 — Θεσ/νίκη

Εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο ἐπιθυμοῦμεν νὰ διευκρινίσωμεν, ὅτι ποσοστὸν ἐξ 7,51.ο) ἐχίνοκοκκιάσεως ἐπὶ τῶν κυνῶν θεωρεῖται ὑψηλὸν καὶ τοῦτο ἐμφαίνεται καὶ ἐκ τοῦ ποσοστοῦ ὕδατιδώσεως ἐπὶ τῶν ἐσφαγμένων ζῶων.

Κατόπιν τούτου, ἡ καταπολέμησις τῶν ταινιῶν δέον νὰ πραγματοποιηθῆται διὰ τῆς χορηγήσεως ἀνθελμινθικῶν ἀποδεδειγμένης καὶ ἀσφαλοῦς δραστηριότητος.

Τὸ γνωστὸν ὑπὸ τὸ ὄνομα « Nemural » ἰδιοσκεύασμα (4 Ossi - 3 Acetilamino Tenilarsino - N Metil Tetraidro 1 Metil Nicotinato) χορηγούμενον εἰς δόσιν 5MG διὰ κάθε κίλον ζῶντος βάρους, ἀπομακρύνει κατὰ 80.ο) οὐ τὰς ταινίας γενικῶς καὶ κατὰ 98.ο) τὴν ταινίαν Diphylidium.

Ἡ χορηγῆσις καθαρτικοῦ μετὰ τῶν ἀνθελμινθικῶν, αὐξάνει τὴν δραστηριότητά του, ἐνῶ ἡ θεραπεία κατὰ τοῦ Diphylidium δέον ὅπως συμπληροῦται διὰ τῆς χρήσεως ἐντομοκτόνων, μὲ σκοπὸν τὴν καταπολέμησιν τῶν ψύλλων.

Ἄρκετὰς φορὰς συνητήσαμεν περιπτώσεις πολυπαρασιτισμοῦ δύο καὶ τριῶν διαφορετικῶν ἐλμινθῶν, αἱ ὁποῖαι ἐμφαίνονται ἀναλυτικῶς ἐπὶ τοῦ πίνακος Νο. 1, γενικώτερον δὲ εἶναι αἱ ἀκόλουθοι :

Π Ι Ν Α Κ Ε Ι Ι

Π ε ρ ι ο χ ῆ	Echinococcus Gr.+ Ἀσκαρίδες+ Ὀξύουροι	Echinococcus Gran.+ Diphylidium Caninum	Echinococ. Gran.+ Trichuris	Echinococcus Gr.+ Ankylostoma	Ἀσκαρίδες+ Ὀξύουροι	Ἀσκαρίδες+ Diphylid. Caninum	Ἀσκαρίδες+ Ανκυλόστομα	Ἀσκαρίδες+ Trichuris	Ὀξύουροι+ Diphylidium Caninum	Ὀξύουροι+ Ankylostoma	Diphylidium Can.+ Taenia Marginata	Diphylidium Can.+ Ankylostoma
Ἡπειρός	1	2	1	3	15	13	3	2	5	1	2	5
Νομὸς Ἰωαννίνων	1	2		2	10	13	1	2	4	1	1	3
Ἐπαρχία Δωδώνης					7	1			1	1		
» Κονίτσης	1	1			1	5	1	2	2			
» Παγωνίων		1		2	2	7			1		1	3
Νομὸς Πρεβέζης			1	1	5		2		1		1	2
» Θεσπρωτίας												

Ἐν συνεχείᾳ τὰ ἀποτελέσματα τῶν ἐξετάσεων ἐταξινομήσαμεν μὲ βάσιν τὴν χρησιμοποίησιν, τὴν ἡλικίαν καὶ τὴν περιοχὴν εἰς ἣν ἀνήκουν οἱ κύνες. Ταῦτα ἐμφαίνονται λεπτομερῶς ἐπὶ τῶν πινάκων Νο. II καὶ Νο. III.

Φυσικά, ὅταν λέγωμεν « κύνες θήρας ἢ ποιμενικοὶ », ὡς ἐκ τῶν πινάκων ἐμφαίνεται, δὲν ἐννοοῦμεν, διὰ τὸ μεγαλύτερον ποσοστὸν, ὅτι οὗτοι ἀνήκουν εἰς καθαρὰς κυνηγετικὰς ἢ ποιμενικὰς φυλάς, ἀλλὰ ὅτι χρησιμοποιοῦνται ὡς κυνηγετικοὶ ἢ ποιμενικοὶ κύνες.

Καθαραὶ φυλαὶ εἰς τὴν περιοχὴν, εἰς ἣν διεξήχθη ἡ ἔρευνα δένσυν ἀντῶνται παρὰ μόνον κατὰ περιορισμένον ἀριθμὸν εἰς τὰ ἀστικά κέντρα. Οὕτω, με-

ταξὺ τῶν κυνηγετικῶν κυνῶν, τὴν πρώτην θέσιν κατέχουν ἐκφυλισμένα προϊόντα τῆς φυλῆς « Ἑλληνικὸς Ἰγνηλάτης » (Γκέκας), ἐνῶ σπανίζουσι τὰ ἀμιγῆ ἄτομα τῆς φυλῆς.

Ἐν μικρὸν ποσοστὸν καθαρῶν κυνηγετικῶν φυλῶν ἐξωτερικοῦ συναντᾶται εἰς τὰς πόλεις, μὲ ἐπικρατέστερον τὸ « Πόϊντερ » διὰ τὴν πόλιν τῶν Ἰωαννίνων, ἐνῶ τὸ Ἰρλανδικὸν « Σέττερ » ἐπικρατεῖ εἰς τὴν Πρέβεζαν.

Εἰς μικρὸν ἀριθμὸν συναντᾶ κανεῖς Ἰταλικά « λαγόσκυλα » (Segugi), « Μπράκ » καὶ « Γκιφρόν ».

Μεταξὺ τῶν φυλάκων καὶ τῶν ποιμενικῶν κυνῶν, τὴν πρώτην θέσιν κατέχουν ἄτομα ἀκαθορίστου φυλῆς, ἀρχῆς γενομένης ἀπὸ τὰ κοινῶς ὀνομαζόμενα « μαντρόσκυλα » καὶ φθάνοντες ἕως τὰ μικρόσωμα, ἀκαθορίστου προελεύσεως ἀπὸ πολλῶν γενεῶν, κοινὰ ἄτομα.

Ὁ « Μολοσσὸς τῆς Ἡπείρου » ἔχει σχεδὸν παντελῶς ἐκλείψει. Προσωπικῶς συνήντησα πρὸ ἐτῶν εἰς μετακινούμενον ποιμνιον νομάδων κτηνοτρόφων, ἐν μόνον ἄτομον, χρησιμοποιοούμενον μετὰ τῶν ἄλλων κυνῶν ὡς φύλαξ τοῦ ποιμνίου.

Εἰς τὴν πόλιν τῶν Ἰωαννίνων ὑπάρχουσι ἄτομα Σέφερχουντ (ποιμενικὸς Γερμανικὸς), ἀν καὶ εἶναι δυνατὸν νὰ ἀμφισβητηθῇ ἡ καθαρότης τῆς φυλῆς των. Οἱ κύνες συντροφίας περιλαμβάνουσι ἄτομα συνήθως μικρόσωμα, ἀκαθορίστου φυλῆς καὶ προελεύσεως, ἅτινα ἐγεννήθησαν καὶ ἐμεγάλωσαν εἰς τὴν οἰκίαν ὑπὸ τὰς περιποιήσεις παίδων ἢ ζωοφίλων.

Ἐπὶ τοῦ συνόλου τῶν κυνῶν, ὧν αἱ κενώσεις ἐξετάσθησαν, τὸ 24,53.ο) ἀποτελοῦν κύνες χρησιμοποιοούμενοι ὡς κυνηγετικοί, 60,07.ο) κύνες φύλακες, 15,24.ο) ποιμενικοὶ κύνες καὶ 0,14.ο) κύνες συντροφίας.

Ἐπὶ τῶν οὕτω χρησιμοποιοούμενων κυνῶν, ὀλιγώτερον μεμολυσμένοι τυγχάνουσι οἱ κύνες θήρας (ἐὰν ἐξαίρεσωμεν τοὺς κύνας συντροφίας ἐκ τῶν ὁποίων ἐξετάσθησαν μόνον 2 ἄτομα) τῶν ὁποίων τὰ ἀρνητικὰ ἀποτελέσματα ἀνέρχονται εἰς 41,80.ο), ἀκολουθοῦν εἰς δευτέραν σειρὰν οἱ κύνες φύλακες μὲ ποσοστὸν 38,37.ο) καὶ τρίτοι οἱ ποιμενικοὶ κύνες μὲ ποσοστὸν 31,96.ο)ο.

Ἐπὶ τοῦ πίνακος Νο. III ἐμφαίνεται εἰσέτι, ὅτι μεταξὺ τῶν κυνῶν ξενιστῶν τῆς ταινίας ἐχينوκόκκου, οἱ κύνες φύλακες, κατέχουσι τὴν πρώτην θέσιν μὲ ποσοστὸν 9,50.ο) ἐπὶ τοῦ συνόλου τῶν ἐξετάσεων, ἀκολουθοῦν οἱ ποιμενικοὶ μὲ ποσοστὸν 5,47.ο) καὶ τρίτοι οἱ κυνηγετικοὶ μὲ ποσοστὸν 4,50.ο)ο.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἡλικίαν προσβολῆς, ἐκ τοῦ αὐτοῦ πίνακος ἐμφαίνεται ὅτι τὸ μεγαλύτερον ποσοστὸν συναντᾶται εἰς ἄτομα μέσης ἡλικίας. Δηλαδή, ἐνῶ διὰ τὴν ἡλικίαν ἕως 1 ἔτους τὸ ποσοστὸν τῶν κυνῶν ξενιστῶν τῆς ταινίας ἐχينوκόκκου εἶναι 1,94.ο), διὰ τὴν ἡλικίαν 1 - 3 ἐτῶν ἀνέρχεται εἰς 31,07.ο)ο, ἀμέσως τοῦτο μειοῦται διὰ τὴν κατηγορίαν κυνῶν ἡλικίας 3 - 5 ἐτῶν εἰς 23,30.ο)ο καὶ μειοῦται ἀκόμη περισσότερον φθάνοντας τὸ 13,6.ο)ο εἰς κύνας ἡλικίας 8 ἐτῶν καὶ ἄνω.

Τοῦτο ἐξηγεῖ τὴν ἀποστείρωσιν τῶν κυνῶν ἐκ τῆς ταινίας τοῦ ἐχينوκόκκου μετὰ πάροδον 6-12 μηνῶν ἀπὸ τῆς ἀρχικῆς μόλυνσεως καὶ ἀκόμη τὴν ὑπὸ τῶν Gerlomini καὶ Rosenbusch ἀποψίν, συμφώνως μὲ τὴν ὁποίαν μετὰ τὴν πρώτην μόλυνσιν τοῦ κυνὸς ὑπὸ τῆς ταινίας τοῦ ἐχينوκόκκου, δημι-

ουργεῖται εἰς τοῦτον ἀνοσία ἰκανὴ νὰ προστατεύσῃ τὸν κύνα ἐκ νέας μολύνσεως ἀκόμη καὶ ὅταν ἡ ἀπομάκρυνσις τῆς ταινίας ἐγένετο δι' ἀνθελμινθικῶν.

Αἱ ἀσκαριδιάσεις καὶ ὀξυουριδώσεις, μεμονωμένοι ἢ συνυπάρχουσαι, ἀποτελοῦν τὰς κατ' ἐξοχὴν παρασιτώσεις τῶν νεαρῶν ἀτόμων. Οὕτω, ἡ πρώτη συναντᾶται εἰς ποσοστὸν 34,31.ο)ο εἰς ἄτομα ἡλικίας ἕως 1 ἔτους, 31,7.6)ο εἰς ἄτομα ἕως 3 ἐτῶν, 17,30.ο)ο εἰς ἄτομα ἕως 5 ἐτῶν, 12,1.ο)ο εἰς ἄτομα ἕως 8 ἐτῶν καὶ μόνον 4.ο)ο εἰς ἄτομα ἄνω τῶν 8 ἐτῶν.

Ἡ αὐτὴ περίπου διακύμανσις παρουσιάζεται εἰς τὴν ὀξυουριδίωσιν, ἀρχίζοντες ἀπὸ τὸ μᾶξιμουμ τῶν 26,4.ο)ο διὰ κύνας ἡλικίας μέχρις 1 ἔτους καὶ καταλήγοντες εἰς τὸ μίνιμουμ τῶν 4,6.ο)ο διὰ κύνας ἡλικίας ἄνω τῶν 8 ἐτῶν.

Ἐκ τῆς εἰκόνης ταύτης γίνεται ἀμέσως ἀντιληπτὴ ἡ σημασία καταπολεμήσεως τῶν νηματωδῶν τούτων κατὰ τὴν νεαρὰν ἡλικίαν. Οὕτω, κατὰ τὸν Smith καὶ τὸν Beaver, δέον ὅπως δι' ἄτομα ἡλικίας ἐξ μηνῶν τελεῖται θεραπεία κάθε τέσσαρας ἐβδομάδας καὶ διὰ κύνας ἀπὸ 6 ἕως 24 μηνῶν κάθε 6 ἕως 8 ἐβδομάδας. Τὸ Adipate de Piperazine εἰς ὄσον 20 ἐκ. τοῦ γραμ. κατὰ κιλὸν ζῶντος βάρους, θεωρεῖται ἀποτελεσματικώτατον κατὰ τῶν ἀσκαριδῶν, κατὰ δὲ τὸν Skrjabin καὶ κατὰ τῶν ὀξυούρων.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἔκτασιν τῆς ἀσκαριδιάσεως, μεταξὺ τῶν διαφοροτρόπως χρησιμοποιουμένων κυνῶν, προκύπτει ὅτι τὸ μεγαλύτερον ποσοστὸν μολύνσεως συναντᾶται εἰς τοὺς ποιμενικοὺς κύνας ἀνερχόμενον εἰς 22.ο)ο, ἀκολουθοῦν οἱ κυνηγετικοὶ με 20.ο)ο καὶ τρίτοι κατὰ σειρὰν οἱ φύλακες με 17.ο)ο ἐπὶ τοῦ συνόλου τῶν ἐξετάσεων. Ἡ αὐτὴ σειρὰ με ἀντιστοίχους διακυμάνσεις ἀκολουθεῖται καὶ ὑπὸ τῆς ὀξυουριδώσεως, ὡς καὶ εἰς τὸν πίνακα Νο. III ἐμφαίνεται.

Ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ πίνακος ἐμφαίνεται ἡ σχεδὸν ὁμοιόμορφος κατανομὴ τῆς ταινίας Διφυλίδιον τόσον ὅσον ἀφορᾷ τὴν χρησιμοποίησιν τῶν κυνῶν ὅσον καὶ τὴν ἡλικίαν.

Τὸ ποσοστὸν 6.ο)ο τῶν ἀγγυλοστοματίσεων κατανέμεται κατὰ τὸ μεγαλύτερον μέρος μεταξὺ τῶν κυνῶν φυλάκων, ἐνῶ αἱ ὀλίγαι περιπτώσεις τριχοριδώσεως 0,56.ο)ο κατανέμεται μεταξὺ τῶν κυνῶν θήρας καὶ φυλάκων.

Ἀντιθέτως τῶν ὅσων ἡ ξένη βιβλιογραφία ἀναφέρει σχετικά με τὸ μεγαλύτερον ποσοστὸν προσβολῆς τῶν ποιμενικῶν κυνῶν ὑπὸ τῆς ταινίας Marginata, συνηγήσαμεν τούτον εἰς ποσοστὸν 6.ο)ο εἰς τοὺς κύνας φυλάκας, 4.ο)ο εἰς τοὺς κύνας θήρας, ἐνῶ εἰς τοὺς ποιμενικοὺς κύνας μόνον εἰς 0,91.ο)ο περίπου. Δὲν συνηγήσαμεν Coenurus. Βέβαιον εἶναι, ὅτι ἡ νόσος Coenurus Cerebralis συναντᾶται σπανίως εἰς τὴν περιοχὴν. Εἰς χρονικὸν διάστημα τεσσάρων περίπου ἐτῶν ἀσκήσεως τοῦ ἐπαγγέλματος εἰς τὸν Νομὸν Ἰωαννίνων τὴν διέγνωσα μίαν μόνον φοράν ἐπὶ προβάτων τῆς Κοινότητος Ἀσπραγγέλων.

Ὅς ἀναφέραμεν, ἐν συνεχείᾳ μᾶς ἀπησχόλησεν ἡ ἔρευνα ἐπὶ τῆς ὑδατιδώσεως τῶν ἐσφαγμένων ζῶων ἀπὸ πλευρᾶς κτηνιατρικῆς παθολογίας.

Τὸ πρόβλημα τοῦτο, παρ' ὅλον πού ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν ἔχει πολλοὺς ἀπασχολήσει, ἐξακολουθεῖ νὰ εἶναι ἐπίκαιρον καὶ θὰ συνεχίσῃ, ἐφ' ὅσον δὲν θὰ λυθῇ ὀριστικῶς.

Οὕτω, εἰς τὰ Δημοτικὰ Σφαγεῖα εἶχομεν τὴν εὐκαιρίαν νὰ μελετήσωμεν τὸ ἕλον θέμα. Κατ' ἀρχὴν ἐταξινομήσαμεν τὰ σφάγια κατ' εἶδος καὶ βάσει τῆς ὑπ' ἀριθ. 101196)162 ἄρθρ. 10 ἀγορανομικῆς διατάξεως καὶ συνετάξαμεν τὸν ὑπ' ἀριθ. IV πίνακα, εἰς τὸν ὁποῖον ἐμφαίνεται ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐσφαγμένων ζώων, τὰ σφάγια ἅτινα φέρουν κύστεις, τὸ ποσοστὸν ἐπὶ τοῖς 0)0, ὡς καὶ τὰ προσβεβλημένα ὄργανα.

Γενικῶς, τὸ συχνότερον συναντώμενον ἐξ ὑδατιδώσεως προσβεβλημένον ὄργανον, τυγχάνει τὸ ἥπαρ τόσον διὰ τὰ βοοειδῆ, ὅσον καὶ διὰ τὰ προβατοειδῆ.

Αἱ συναντώμεναι ἐπὶ τῶν προσβεβλημένων ἡπάτων ἀλλοιώσεις δύνανται νὰ διαιρεθοῦν εἰς δύο εἶδη :

Οὔτω, ἡ μία, χαρακτηριζομένη ἐκ τῆς μακροσκοπικῆς φυσιολογικῆς ὀψείως τοῦ ἥπατος, ἀφορᾷ ὑδατίδας κύστεις προσφάτους καὶ ἐνδιαφέρει συνήθως ὄργανα νεαρῶν ἀτόμων.

Ἡ δευτέρα εἶναι ἡ τυπικὴ παλαιὰ μορφή, ἀποτελουμένη ἐκ πολλῶν κύστεων, εἰς διαφορετικὰ στάδια, ἐνῶ τὸ ὄργανον παρουσιάζει ἀλλοιώσεις ὅσον ἀφορᾷ τὸ σχῆμα, τὸν ὄγκον, τὴν σύστασιν καὶ πολλὰς φορὰς ποικίλας ἀλλοιώσεις, συνεπεῖα τῆς ἀσχομένης ὑπὸ τῶν κύστεων πίεσεως ἐπὶ τῆς κυκλοφορίας καὶ τῶν χολαγωγῶν ἀγγείων.

Ἡ παρουσία κύστεων εἰς τοὺς πνεύμονας, δὲν ἀποτελεῖ πάντα τὴν αἰτίαν τῶν ἀνευρισκομένων ἐπὶ τοῦ πνεύμονος ἀλλοιώσεων, ἀλλὰ εἰς ὠρισμένας μόνον περιπτώσεις, συχνότερον ὅταν αἱ κύστεις ἀνευρίσκονται εἰς τὰς κορυφὰς ἢ εἰς τὰ ἄκρα, παρουσιάζονται τμήματα μὲ ἀτελεκτασίαν.

Συχνότερον συναντᾶται τὸ χρόνιον ἐμφύσημα τῶν πνευμονικῶν κυψελίδων, τῶν ὁποίων αἰτιολογίαν θεωρήσαμεν τὴν ἐπὶ τῶν βρόγχων πίεσιν ἐκ μέρους τῶν κύστεων.

Πολλάκις καὶ εἰς περιπτώσεις ἐπεκτάσεως τοῦ ἐμφυσηματος εἰς τὸν διάμεσον ἴσθον, ἀνευρέθησαν κύστεις ἀέρος, πολλὰς φορὰς καὶ παρουσία μικρῶν ὑδατίδων κύστεων, ἐξαρτώμενον τοῦτο ἐκ τῆς θέσεως τῆς κύστεως, τῆς παρεμποδίσεως τὴν ὁποίαν δημιουργεῖ κατὰ τὴν ἐναλλαγὴν τοῦ ἀέρος πιθανὸν ἐξ αἰτίας τῶν πιέσεων ἐπὶ τῶν ἀγγείων, ἱκανῶν νὰ δημιουργήσουν ἀναιμίαν ἐπὶ τῶν τοιχωμάτων τῶν ἐνδιαφερομένων πνευμονικῶν κυψελίδων.

Εἰδικώτερον, τὸ θέμα τῆς ὑδατιδώσεως ἐπὶ τῶν διαφόρων κατηγοριῶν τῶν ζώων, ἔχει ὡς ἀκολουθῶς :

Β ο ο ε ι δ ῆ.

Ἐκ τοῦ συνημμένου πίνακος ἐμφαίνεται διὰ τοὺς μόσχους ποσοστὸν μόλυνσεως 0,78.0)0, διὰ τὰς δαμάλεις 4.0)0, καὶ διὰ τὰς ἀγελάδας, βόας καὶ ταύρους 20,48.0)0.

Μεταξὺ τῶν τελευταίων ὑπῆρξαν ἄτομα προσβεβλημένα εἰς μέγιστον βαθμὸν καὶ εἰς περισσώτερα τοῦ ἑνὸς ὄργανα, ὅπερ ὑπεχρέωσεν εἰς τὴν ἀπόρριψιν ὀλοκλήρου τοῦ ὄργάνου.

Παρὰ ταῦτα, ἅπαντα τὰ ἐξετασθέντα ζῶα ἦσαν γενικῶς καλῆς θρεπτικῆς καταστάσεως.

Π ρ ο β α τ ο ε ι δ ῆ.

Τὰ πρόβατα ἀποτελοῦν τὴν κυριωτέραν πηγὴν ἐξαπλώσεως τῆς ἀσθενείας καὶ ὑφίστανται τὴν μεγαλυτέραν οἰκονομικοεμπορικὴν ζημίαν.

Οὕτω, εἰς τὴν ἀξίαν τῶν σπλάγγνων, ἅτινα ἀπορρίπτονται κατὰ τὸν κρεοσκοπικὸν ἔλεγχον, προστίθεται ἡ ποσοτικοποιστικὴ ζήμια ἐπὶ τοῦ γάλακτος καὶ ἡ μείωσις τῆς ἀξίας τοῦ παραγομένου ἐρίου.

Π Ι Ν Α Ξ Ι Ι Ι
Σφάγια καὶ ὑδατίδωσις

Κατηγορία σφαγίου	Συνολικ. ἀριθμὸς ἐσφαγμένων ζώων	Φέροντα κύστεις	%	Παρασιτοφόρα ὄργανα						
				Μόνον ἥπαρ +	Μόνον πνεύμ. +	*Ἡπαρ καὶ πνεύμ. +	Μόνον ἥπαρ ++	Μόνον πνεύμ. ++	*Ἡπαρ καὶ πνεύμ. ++	Σύνολον
Β ο ο ε ι δ ῆ										
Μόσχοι	1,263	10	0,78	10						
Δαμάλεις	23	1	4	1						
Βοοειδῆ	205	42	20,48	15	12	7	4	2	1	1
Π ρ ο β α τ ο ε ι δ ῆ										
Ἄμνοι	11,197	30	0,3	18	12					
Ζυγούρια	55	2	3,5	2						
Πρόβατα	1,316	960	71,22	270	220	143	150	90	85	2
Κριοὶ	66	22	33,33	10	12					
Α ἰ γ ο ε ι δ ῆ										
Ἐρίφια	11,139									
Βετούλια	65									
Αἴγες	3,383	34	1	14	18					
Τράγοι	77									
Χ ο ἰ ρ ο ι										
Χοῖροι	63									

Σημείωσις.—Διὰ τοῦ + χαρακτηρίζονται τὰ σπλάγγνα εἰς τὰ ὅποια ὁ ἀριθμὸς τῶν ὑδατίδων κύστεων ἦτο περιορισμένος (5-10) καὶ ἦτο δυνατὸν νὰ ἀποκοπῆ τὸ προσβεβλημένον μέρος καὶ τεμάχιον τοῦ σπλάγγνου νὰ δοθῆ εἰς τὴν κατανάλωσιν.

—Διὰ τοῦ ++ χαρακτηρίζεται ἡ ἐκτεταμένη ἐπὶ τῶν σπλάγγνων ὑδατίδωσις ἡ ὅποια ἐπιβάλλει τὴν ἀπόρριψιν ὀλοκλήρου τοῦ σπλάγγνου.

Εἰς τὴν περιπτώσιν μας, τὸ ποσοστὸν μόλυνσεως ἀνέρχεται εἰς 71,22.ο)ο διὰ τὰ πρόβατα, ἐνῶ διὰ τοὺς κριοὺς εἰς 33,33.ο)ο.

Α ἰ γ ο ε ι δ ῆ.

Δὲν συνηγήσαμεν ὑδατίδας κύστεις ἐπὶ νεαρῶν ἀτόμων ἢ ἐπὶ τῶν τράγων. Ἡ ὑδατίδωσις τῶν αἰγοειδῶν, ἂν καὶ δὲν συναντᾶται εἰς ὑψηλὸν ποσοστὸν, 1.ο)ο διὰ τὰς αἴγας, πρέπει νὰ λαμβάνηται σοβαρῶς ὑπ' ὄψιν ἀπὸ πλευρᾶς προφυλάξεως, καθ' ὅτι αἱ αἴγες καὶ τὰ πρόβατα εἶναι ζῶα, τὰ ὅποια κατ' ἐξοχὴν σφάζονται ἔξω τῶν σφαγείων ἢ, ἔταν δι' αἰκνῆς αἰτίαν ἀποθάνουν, ἐγκαταλείπονται ὅπουδῆποτε.

Τὸ μικρὸν ποσοστὸν μολύνσεως τῶν αἰγῶν ὀφείλεται εἰς τὸ ὅτι τὴν βασικὴν τροφήν αὐτῶν ἀποτελοῦν οἱ θάμνοι, οἱ ὁποῖοι δυσκόλως μολύνονται.

Χοῖροι.

Δὲν συνηντήσαμεν ὑδατίδας κύστεις εἰς χοίρους. Βασικὸν εἶναι, ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν σφαγίων ἄτινα ἐξετάσαμεν ἦτο μικρὸς. Εἰς τὴν περιοχὴν ἡ χοιροτροφία εἶναι περιορισμένη καὶ τοῦτο θεωρεῖται ἀποτέλεσμα τῆς τουρκοκρατίας. Ἡ θρησκεία τῶν τούρκων ἀπαγορεύει τὴν κατανάλωσιν κρέατος χοίρου καὶ τοῦτο μὲ τὴν ἀπόδοσιν τοῦ χρόνου εἶχεν ἀντίκτυπον καὶ εἰς τὸν χριστιανικὸν πληθυσμὸν.

Τελειώνοντες, ἐπιθυμοῦμεν νὰ ἀναφέρωμεν ὠρισμένα σχετικὰ μὲ τὴν κοινωτικὴν σημασίαν τῆς ἀσθeneίας :

Ἡ ὑδατίδωσις εἶναι ἡ μόνη ζωνόσος, τὴν ὁποίαν ὁ ἄνθρωπος παίρνει σχεδὸν ἀποκλειστικῶς ὑπὸ τοῦ κυνός, καθ' ὅσον οἱ λοιποὶ ξενισταὶ (ἀλώπηξ, λύκος, θῶς) ἔχουν δευτερεύουσαν σημασίαν εἰς τὴν μόλυσιν.

Ὁ ἄνθρωπος μολύνεται τόσον δι' ἀμέσου ἐπαφῆς ὅσον καὶ ἐμμέσως. Τὸ ὕδωρ, τὰ φροῦτα, τὰ λαχανικά, ἡμποροῦν νὰ μεταφέρουν τὴν ἀσθeneian καὶ ἀπόδειξις τούτου, κατὰ τὸν Saggese, εἶναι ὅτι μόνον 10.0)ο τῶν ἀτόμων, ἄτινα ὑπέστησαν χειρουργικὴν ἐπέμβασιν συνεπείᾳ ὑδατιδώσεως εἰς τὰς κλινικὰς τῆς Ρώμης, ἐτύγχανον κάτοχοι κυνῶν.

Ἡ ἀσθeneia εἶναι διαδεδομένη παντοῦ, ἀλλὰ αἱ χῶραι αἱ ὁποῖαι παρουσιάζουν μεγαλύτερον ποσοστὸν μολύνσεως ἐπὶ τῶν ἀνθρώπων εἶναι αἱ τῆς Λατινικῆς Ἀμερικῆς, τῆς Μεσογειακῆς Εὐρώπης καὶ ἡ Αὐστραλία. Ἡ Ἑλλάς θεωρεῖται ἀπὸ τὰς χῶρας μὲ ὑψηλὸν ποσοστὸν.

Οὕτω, εἶναι ἀνάγκη ὅπως μᾶς ἀπασχολήσῃ ὁ ἀγὼν κατὰ τῆς ἐχινοκοκκιάσεως, παραδειγματιζόμενοι ἐκ τῶν Κρατῶν ἄτινα ἔχουν προηγηθῆ εἰς τὸν τομέα τοῦτον. Οὗτος δὲν ἀπαιτεῖ τὴν ἐπίλυσιν τεχνικῶν προβλημάτων, καθ' ὅτι τὰ πάντα εἶναι γνωστὰ ἐπὶ τῆς βιολογίας τῶν παρασίτων, τοῦλάχιστον ὅσα ἀφοροῦν τὴν προφύλαξιν καὶ αἱ μέθοδοι καταπολεμήσεως τυγχάνουν ἀποτελεσματικώταται.

Τοῦτο ἀποδεικνύουν καὶ τὰ ἀποτελέσματα τοῦ μακροχρονίου καὶ ἐντατικῶ ἀγῶνος κατὰ τῆς παρασιτώσεως εἰς Ἰσλανδίαν, ἡ ὁποία, ὑπὸ τῶν ἀσχολουμένων μὲ τὴν ἐχινοκοκκίαν, ὀνομάζετο « νῆσος τῆς ὑδατιδώσεως », ἐνῶ σήμερον θεωρεῖται ἀπηλλαγμένη. Κατὰ τὸν Bush αἱ ἀνατομοπαθολογικαὶ ἐρευναι ἐπὶ 20.000 προβάτων καὶ αἱ κλινικαὶ καὶ νεκροσκοπικαὶ ἐξετάσεις ἐπὶ κυνῶν ἀπέβησαν ἀρνητικαί.

Ἴσως δὲν ὑπάρχει ἄλλη παρασιτικὴ ἀσθeneia, δυναμένη νὰ καταπολεμηθῇ καὶ νὰ ἐκλείψῃ ἀπὸ ὀλόκληρον περιοχὴν εὐκολώτερον, καθ' ὅτι ἡ ἀνθελμινθικὴ θεραπεία ἐπὶ τῶν κυνῶν ἀφ' ἑνός, πραγματοποιουμένη ἔστω καὶ μίαν μόνον φοράν ἐτησίως, ἀρκεῖ νὰ τελῆται κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς σφαγῆς τῶν προβάτων καὶ ἡ καταστροφή τῶν ὑδατίδων κύστεων τῶν ἐσφαγμένων ζῶων ἀφ' ἑτέρου δι' ἐμβαπτισμοῦ τούτων ἐπὶ 3-4 ἡμέρας, εἰς κεκορεσμένην διάλυσιν Χλωριούχου Νατρίου, ἐπιφέρουν θανατοῦ ἀποτελέσματα.

Ἐξ αἰτίας τούτου καὶ μόνον εἶναι ἐντροπὴ αὕτη νὰ ἀπειλῇ τὴν δημοσίαν ὑγείαν καὶ νὰ ἐπιφέρῃ τῶσας ζημίας εἰς τὴν ζωοτεχνικὴν οἰκονομίαν τοῦ τόπου μας.

S U M M A R Y

Reserch on the spread of the dogs helminthiasis in Epirus and more especially the echinococciasis.

The Author has carried out an enquiry to prove the extend of the dogs helminthiasis in Epirus.

The research carried out on 1410 examination has established the following percentages: 7,51% cases of *Echinococcus granulosus*, 14,75% *Dipylidium caninum*, 6,02% *Ankylostoma*, and a lot of other parasites in differents percentages.

Further-more the author refers on the use of the Arecoline Hydrobromide as a medicament against helminthiasis and at the same time about his remarks which certify that dogs who harbor the echinococcus after a certain time from the initial infection become sterilized and recovering immunity from this disease able to protect them from a new attack.

The study contains also the results of an enquiry on the extent of the echinococciasis among the animals slaughtered in the public slaughter-house of Jannina and more particulary the extent of this disease among sheeps.

After having commended the severity of the disease and the dangers which may derive from the spread of the infection to humans, and the financial loss which may effect the livestock economy, he points out his conclusions and recommend the employment sanitary measures for the rational fight and eradication of the echinococciasis.

R E S U M E

Recherches sur la diffusion des helmenthiasies parmi les chiens de l'Épire et particulièrement de l'Echinococcose.

L'auteur a effectué de recherches sur la diffusion des helmethiasies parmi les chiens de l'Épire.

Sur 1.410 examens effectués, les différentes parasitoses se rencontrent dans les pourcentages suivantes: *Echinococcus granulosus* 7,51 p. 100, *Dipylidium caninum* 14,75 p. 100, *Ankylostoma* 6,02 p. 100 et les autres parasites dans des pourcentages différents.

Au même temps il se réfère à l'usage de Bromhydiate d'Arecoline comme medicament contre les helmithiasies et à sa constatation selon laquelle chiens qui logent l'*Echinococcus granulosus* après quelque temps depuis leur infection initiale se sterilisent tout seuls et obtient une sorte d'Immunité qui les protège contre une nouvelle contamination.

En outre l'auteur presente les resultats d'une investigation systematique sur la diffusion de l'Echinococcose parmi les diffentes especes d'animaux domestiques abatus dans l'abattoir de Jannina.

Les resultats obtenus prouvent la grande diffusion de l'infestation particulièrement parmi les ovins.

Après avoir démontré l'importance de l'infestation echinococcique et les dangers qu'elle presente aussi bien pour les animaux que pour l'homme, il conclu en emettant le voeux d'un rapide prise des mesures pour combatre la maladie.

RIASSUNTO

Indagine sulla diffusione delle Elmitiasi nella popolazione canina dell'Epiro e particolarmente sull'echinococcosi. 4

L'A. ha eseguito indagine volta ad accertare la diffusione delle parassitosi nella popolazione canina dell'Epiro ed ha trovato nel corso di complessivi 1.140 esami 7,51% *Echinococcus Granulosus*, 14,75% *Dipylidium caninum*, 6,02% *Ankylostoma* ed altri parassiti in percentuale varia.

Nello stesso tempo fa particolarmente cenno sull'uso del Bromidrato di Arecolina come antielmintico, nonché sulla sua constatazione secondo la quale cani infestati dalla taenia echinococcus si autosterilizzano dopo un certo periodo di tempo ed acquistano una immunità capace di proteggerli da una nuova infestione.

Ancora l'A. espone i risultati di una indagine sistematica sulla diffusione della echinococcosi tra le diverse specie animali distinte per categoria e macellate nel civico mattatoio di Jannina—.

Dai dati ottenuti pone in rilievo la vasta diffusione della malattia specialmente fra gli ovini e chiude il suo lavoro richiamando l'attenzione sul pericolo della popolazione umana ed animale dalla echinococcosi per la quale si sospica la messa in opera di una adeguata profilassi.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. ADAMI E. : Manuale di Farmacologia e Farmacoterapia Veterinaria (Cisalpino 1948, Milano).
2. AIROLDI M. BELLI L. : Contributo allo studio dei danni economici provocati dall'idatidosi nei bovini. (Vet. It. 1956, 1209).
3. ALESSANDRINI G. : Parassitologia dell'uomo e degli animali domestici (U. T.E.T. 1929, Torino).
4. ALESSANDRINI A., PAMPANA E., FICAI G. : Gli esami di laboratorio (Pozzi Edit., 1949, Roma).
5. BEATΣΟΥ Α., ΚΡΙΜΠΙΘΗ Ε. : Η άγκυλοστομιάσις τοῦ κυνός ('Ελλ. Κτην. 1960, 177).
6. BENBROOK A. E. SLOSS M. W. : Veterinary Clinical Parasitology (Iowa State University 1961, Iowa).
7. BRUMPT E. : Précis de Parasitologie (Lib. de l'académie de médecine 1949, Paris).
8. CABRAS A. : L'echinococcosi in Sardegna (Tip. G. Ledda 1930, Cagliari).
9. CAMPUS A., PISUG. : Malattie degli ovini. (Ramo Ed. Agricoltori 1945, Roma).
10. CARTERI L. : Osservazioni sulla diffusione della distomatosi echinococci e tubercolosi degli animali macellati per il consumo (Vet. It. 1960, 801).
11. CERRUTI C., PEGREFFI G. : La lotta contro le malattie parassitarie (Convegno per la dif. sanit. degli allev. negli ambienti della riforma agraria 1954, Roma).

12. ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ Κ. Ι. : Ἰσχύουσα Γεωργικὴ Νομοθεσία (Γραφικαὶ Τέχναι 1952, Ἀθήναι).
13. CORSALINI T. : Frequenza dell' Idatidosi nei soggetti delle diverse specie animali macellati a Bari. (Vet. It. 1959, 644).
14. CORSALINI T. : Indagini sulla frequenza di echinococcus nei cani di Bari (Vet. It. 1958, 457).
15. D'ANCONA U. Biologia Generale (Cas. Ed. Milani 1945, Padova).
16. D'ANCONA U. Biologia e Zoologia Generale (Cas. Ed. Milani 1947, Padova).
17. ΔΕΡΜΙΤΖΑΚΗ Ε. Οἰκονομικὴ καὶ Ὑγιεινομικὴ σημασία τῶν νόσων τῶν μεταδιδόμενων ὑπὸ τοῦ κυνὸς εἰς τὸν ἄνθρωπον (Ἑλλ. Κτην. 1960, 26).
18. DEVE F. : L'echinococcose osseuse (Lib. de l'Academie de Medicine 1948-Paris).
19. DEVE F. : L'echinococcose primitive (Maladie Hydatique) (Lib. de l'Academie de Medicine 1948, Paris).
20. DEVE F. : L'echinococcose secondaire (Lib. de l'Academie de Medicine 1946, Paris).
21. ENZIE, FOSTER, COLGIAZIER : I tenicidi nei cani e nei gatti. (Clin. Vet. 1957, 379).
22. EUZEBY J. : Diagnostic experimental des helminthoses animales. (Vigot freres Edit. 1958, Paris).
23. GRAMENZI F. : L'idatidosi in Australia (Vet. It. 1968, 352).
24. HULL T. G. : Diseases transmitted from animals to man (C. H. Thomas Springfield 1955).
25. HUTYRA F., MAREK J., MANNINGER R. : Patologia speciale e terapia degli animali domestici (Ed. Valardi 1949, Milano).
26. KOUTZ F.R., REBRASSIER R.E. : Identification and Life Cycles of parasites Affecting Domestic Animals (Ohio State University 1951, Columbus).
27. ΛΑΓΑΝΑ Γ., ΜΑΡΑΙΘΗ Δ. : Ἡ ἀγκυλοστομιάσις ἐν Κερκύρα 1954.
28. LAPAGE G. : Veterinary Parasitology (1956 London).
29. LEINATI L. : Compendio di anatomia patologica degli animali domestici (Casa Ed. Ambrosiana 1955, Milano).
30. MARTINI I. : La scomparsa dell' Idatidosi in Istanda (Vet. It.).
31. MEDDA A., IADEVAIA R. : Nuova tecnica per un sicuro accertamento de la presenzadi echinococcus granulosus nell'intestino di canis familiaris (1 Congresso Naz. delle Soc. Ital. di Parassitologia 1959, Sassari).
32. MENSA A. : Patologia Chirurgica Veterinaria (U.T.E.T., 1947, Torino).
33. ΜΕΤΑΞΕΑ Π. : Ἐργαστηριακὴ διάγνωσις παρασίτων τοῦ ἀνθρώπου (1949, Ἀθήναι).
34. MONTRONI L., ARTIOLI D. : Ispezione degli alimenti di origine animale (Lib. Universit. 1953, Bologna).
35. MONARI D., MONTRONI L., MARCATO A. : Anatomia patologica degli animali domestici (Ed. Patron 1949 - Bologna V).
36. NEVEU, LEMAIRE : Traité d'helminthologie Medical et Veterinaire (Vigot freres Editeurs 1936, TParis).
37. PANEBIANCO F., SCIUTTERI E. : Indagini sulla diffusione delle elmintiasi nella popolazione canina delle provincie di Messina (Vet. It. 1955, 1203).
38. ΠΑΝΕΤΣΟΥ Α. : Σημειώσεις παρασιτικών νοσημάτων τῶν κατοικίδιων ζώων (1957 Θεσσαλονίκη).
39. ΠΑΠΑΔΑΚΗ Α. : Ἡ φυσικὴ ἱστορία τῆς ἐχθινοκοκκιάσεως καὶ τὸ ἐν Ἑλλάδι πρόβλημα. (Ἀρχεῖον Ὑγιεινῆς ἀριθ. 1-3, 1962, Ἀθήναι).
40. ΠΑΠΑΔΑΚΗ Α. : Παρασιτολογία (1956 Ἀθήναι).
41. PARENZA P. : Parassitologia Speciale (Lib. Inrternazionale 1947, Napoli).

42. PEGRETTI G. : Appunti sull' opera della Staz. Sperim. Zooprof. della Sardegna nella lotta contro le malat. parassitarie. (Zooprofilassi 1960, No. 1).
43. PELLEGRINI D. : Orientamenti sulla lotta contro le malattie parassitarie (Vet. It. 1955, 542).
44. PELLEGRINI D. : Recenti acquisizioni sulla idatidosi (Vet. It. 1959, 649).
45. PELLEGRINI D. : Sulle Malattie trasmissibili dal cane all'uomo (Supplemento Vet. It. 1957).
46. PESCE A. : Il mio cane (Tit. Cordani 1952, Milano).
47. SAVARESE L. : Echinococci enorme cisti da echinococco nel fegato di una scimmia, operazione, guarigione (La Clin. Vet. 1928, 312).
48. SIMON I. : Farmacologia e Farmacoterapia Veterinaria (Ed. Vallardi 1951, Milano).
49. ΣΤΥΛΙΑΝΟΠΟΥΛΟΥ Μ. : Οι ἀρρώστειες τῶν μηρυκαστικῶν μας (Ἄγροτ. ἐκδόσεις 1958, Ἀθήναι).
50. TANDAS S. : Osservazioni sull'echinococcosi (idatidosi) degli animali macellati in Sassari (Comunicazione al Conv. Naz. di Parassitologia 1959, Sassari).
51. University of Illinois-Agricultural Station- Circular 698. Microscopic diagnosis of parasitism in domestic animals 1952.
52. WHITLOCK J.H. : Illustrated Laboratory Entomology aut Helminthology (Burgess publishing Co., 1952, Minneapolis).

ΤΟ ΑΙΜΟΡΡΑΓΙΚΟΝ ΣΥΝΔΡΟΜΟΝ ΤΩΝ ΟΡΝΙΘΩΝ

Ἵ π ὀ

ΕΥΣΤ. ΑΡΤΟΠΟΙΟΥ καὶ ΑΣΤΕΡ. ΔΕΣΠΟΤΟΠΟΥΛΟΥ

Κτηνιάτρων, Εἰδικῶν Πτηνοπαθολόγων

Κατὰ τὴν καθ' ἡμέραν ἄσκησιν τοῦ ἐπαγγέλματος, καὶ ἐκ τοῦ προσκομιζομένου παθολογικοῦ ὕλικου, πλὴν τῶν ἄλλων εἴλκυσαν συχνὰ τὴν προσοχὴν μας ὀρνίθια τὰ ὅποια μακροσκοπικῶς παρουσίαζον διαχύτους αἱμορραγίας εἰς διάφορα ὄργανα καὶ ἰστούς.

Ἡ ἐπιζωολογική, κλινική καὶ ἀνατομοπαθολογική εἰκῶν, ἦτο καθ' ὅλα ὁμοία μὲ τὴν περιγραφομένην ὑπὸ διαφόρων ξένων συγγραφέων καὶ κυρίως Ἀμερικανικῶς, ὡς «αἱμορραγικὸν σύνδρομον».

Ἐπειδὴ δέ, ἡ Ἑλληνικὴ βιβλιογραφία, καθ' ὅσον ἠδυνήθημεν νὰ ἐλέγξωμεν, εἶναι ἐλλιπὴς ἐπὶ τοῦ ἀνωτέρω θέματος, προέβημεν εἰς τὴν παροῦσαν ἐργασίαν. Αὕτη ἔχει σκοπὸν κυρίως νὰ καταστήσῃ γνωστὰ εἰς τοὺς ἀσχολουμένους μὲ τὴν πτηνοτροφίαν, πλὴν τῆς αἰτιολογίας, τῶν κλινικῶν ἐκδηλώσεων καὶ ἀνατομοπαθολογικῶν ἀλλοιώσεων, κυρίως τὴν συχνότητα καὶ τὰς συνθήκας ὑπὸ τὰς ὁποίας τὸ ἀνωτέρω σύνδρομον ἐμφανίζεται εἰς τὴν ἑλληνικὴν συστηματικὴν πτηνοτροφίαν, ὡς ἐπίσης τὴν πρόληψιν καὶ τὴν θεραπείαν. Ἡ ἀνωτέρω πάθησις παρουσιάζει μεγάλην ἐξάπλωσιν εἰς πολλὰς ἐκτροφὰς ξένων χωρῶν μὲ ἀνεπτυγμένην πτηνοτροφίαν. Παρ' ἡμῖν δὲ καθὼς φαίνεται δὲν εἶναι σπανία ἂν καὶ ἐλλείπουν ἀκριβῆ στοιχεῖα.